

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการจัดการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในระบบการเลี้ยงตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์กับระบบการเลี้ยงทั่วไป : กรณีศึกษาในเขตภาคกลาง

ผู้วิจัย นางสาวอนุสรณ์ แซ่ตั้ง **รหัสนักศึกษา** 2529002046 **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรเกษตร)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑิลา พุทธาคำ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติมา กันตนามัลลกุล
ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมและสภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรในระบบการเลี้ยงตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์กับระบบการเลี้ยงทั่วไป 2) เปรียบเทียบระบบการจัดการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรในระบบการเลี้ยงตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์กับระบบการเลี้ยงทั่วไป 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการจัดการฟาร์มตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในระบบการเลี้ยงตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์กับระบบการเลี้ยงทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองในระบบการเลี้ยงทั่วไปจำนวน 398 ราย และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองภายใต้ข้อกำหนดการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ (มกอช. 9000-2548) จำนวน 37 ราย ในเขตภาคกลาง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบระบบการจัดการโดย Independent Samples t-test และหาความสัมพันธ์ของปัจจัยโดย Chi-Square

ผลการศึกษาพบว่า ระบบการจัดการภายใต้มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) แหล่งที่มาของสัตว์ 2) การปรับเปลี่ยนให้เป็นระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ 3) อาหารสัตว์ 4) การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ 5) การจัดการฟาร์ม 6) การจดบันทึกข้อมูล และ 7) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองทั่วไปกับกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ในกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองทั่วไป พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับข้อกำหนดการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ (มกอช.9000-2548) ในทุกด้าน ($p < 0.05$) ยกเว้น เพศ พื้นที่ถือครองทั้งหมด และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ในกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานทางสังคมกับแหล่งที่มาของสัตว์ ($\chi^2 = 8.931, p < 0.05$) การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ ($\chi^2 = 134.215, p < 0.05$) การจดบันทึกข้อมูล ($\chi^2 = 22.000, p < 0.05$) และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ($\chi^2 = 12.834, p < 0.05$) และมีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านอาหารสัตว์ ($\chi^2 = 30.083, p < 0.05$) และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ($\chi^2 = 24.153, p < 0.05$) ไม่พบปัญหาในการจัดการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองทั่วไป แต่พบปัญหาในการจัดการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ในด้านการหาซื้ออาหารอินทรีย์ และด้านการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์

คำสำคัญ ไก่พื้นเมือง มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์

Thesis title: Comparison of Thai Native Chicken Farm Management between Organic and Conventional Farming Systems : A Case Study in Central Region

Researcher: Miss Anusara Saetang; **ID:** 2529002046

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Resources Management)

Thesis advisors: (1) Dr. Monticha Putsakum, Assistant Professor; (2) Dr. Chittima Kantanamalakul, Assistant Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the socio-economic characteristics and farm conditions of Thai native chicken farmers; 2) compare the management systems for Thai native chicken production between farmers following the Organic Livestock Standard and farmers using conventional systems; 3) study the relationships between socio-economic factors and the organic livestock production management; and 4) describe the problems and suggestions for Thai native chicken production both under the Organic Livestock Standard and conventional systems.

The samples were 398 farmers who produced chickens in conventional systems, and 37 farmers who produced chickens under the organic livestock production requirements stated in TAS 9000-2005. The data were collected by using questionnaires, and were analyzed by descriptive statistics, independent samples t-test and Chi-Square test.

The results showed that there was a highly significant difference ($p < .01$) between the conventional group and the organic group in all seven components of farm management under the Organic Livestock Standard, namely: 1) animal source; 2) conversion period; 3) animal feed; 4) animal health management; 5) farm management; 6) data recording; and 7) environmental management. In the conventional group, there were relationships between the studied factors and all of the organic livestock production requirements stated in TAS 9000-2005 ($p < .05$) except for gender, farm holding land and income from livestock. In the organic group, there were relationships among the social factors and animal source/origin ($\chi^2 = 8.931$, $p < .05$), animal health management ($\chi^2 = 134.215$, $p < .05$), data recording ($\chi^2 = 22.000$, $p < .05$) and environmental management ($\chi^2 = 12.834$, $p < .05$). Also there were relationships among the economic factors and animal feed ($\chi^2 = 30.083$, $p < .05$), and environmental management ($\chi^2 = 24.153$, $p < .05$). There were no farm management problems in the conventional group. However, the organic group had problems with a lack of organic feed suppliers and a lack of markets for organic products.

Keywords: Thai native chicken, Organic livestock standard